

Overgrepsmottakene

- Åpent: 24/7

For Overgrepsmottakene i Elverum og Lillehammer
Mari H. Torgerhagen og Kristin F. Olsen
28.05.26

Pasientgruppe:

- Akutt tilbud for ungdom og voksne som er utsatt for voldtekt, voldtektsforsøk eller andre seksuelle overgrep uavhengig av kjønn og legning.
- Akutt undersøkelser av pasienter med fysisk og/eller psykisk utviklingshemming
- Akutte saker: -Barn fra 0 tom. 13 år undersøkes på Overgrepsmottaket på Lillehammer i samarbeid med barnelege

Hvem jobber i overgrepsmottaket på sykehuset?

- Gynekologer
- Pediatere
- Sykepleiere

Politiet varsler mottaket raskt om meldt hendelse

- Informeres om estimert ankomst og litt om hva som har skjedd.
- Dersom mulig, bør utsatte ta med nye klær til å ha på seg etter undersøkelsen.
- Utsatte må frarådes videre inntak av mat og drikke.

Forberedelser i overgrepsmottaket:

- Sykepleier varsler vakthavende lege om meldt overgrep
- Evt. ringe inn sykepleier for bistand ved samtidskonflikter
- Klargjør papirer og rommene. Vasker over kontaktflater med klorin 1% før øvertørkning med sprit.
Også bord på samtalerommet.

Pasienten ankommer mottaket

- Vises direkte inn på skjermet samtalerom av sykepleier.
- Informeres om tilbudet
- Taushetsplikt og skjermet journal
- Frivillig undersøkelse
- Samtykke til hele eller deler av undersøkelsen og sporsikringen.
- Journalen kan utleveres til politiet dersom utsattes gir mottaket fritak fra taushetsplikten.

Mottakets oppgave er;

- Akutt kriseintervensjoner, stabilisering og psykososial støtte.
- Medisinsk undersøkelse og behandling
- Rettsmedisinsk dokumentasjon med prøvetaking
Billedokumentasjon, tilgang på fotokolposkop

Kartlegging av hendelsesforløpet utføres av lege evt sykepleier.

Kartleggingsamtale

Fri forklaring der vi ber utsatte;

- Fortelle, forklare, beskrive og vise så detaljert som mulig hendelsesforløpet.
- Gi oppfordring om å fortelle mer for å få relevant informasjon.
- Avklarende spørsmål til slutt for å kvalitetssikre utsattes forklaring

Rettsmedisinsk protokoll ved seksuelle overgrep benyttes.

https://www.norceresearch.no/assets/images/file/NKLM-Rettsmedisinsk-protokoll-ved-seksuelt-overgrep_2023.doc?v=1683189232

- Viktig for å få med alle nyanser i pasientens opplevelse og reaksjoner på hendelsen.
- Minner kan komme tilbake når vi stiller direkte spørsmål. Medfører også at behandler ikke glemmer å spørre om viktige elementer.

Rettsmedisinsk sporsikring og skadedokumentasjon ved lege og sykepleier;

- Prøvetaking og behandling:
 - seksuelt overførbare sykdommer
 - nødprevensjon
- Full medisinsk sporsikring inntil 7 døgn
- Bildedokumentasjon, tilgang på fotokolposkop
- Rettstoksikologiske prøver

Benytter sporsikringspakke fra politiet

Retningslinjer for sikring og oppbevaring av spormateriale

- Det tas prøver systematisk ut fra denne for at ikke noe skal blir oversett.
- Prøver fra analåpningen skal tas før vask av kjønnslepper og invendige prøver.

Pasienten tilbys;

- Topp til tå undersøkelse
- Bildedokumentasjon og beskrivelse av nye og gamle skader.
 - vanlig foto av kropp og klær samt fotokolposkopi av underlivet og evt i munn.
 - *(underlivsbilder gis ikke ut til politi uten særskilt fritak fra undersøkte)*

Sporsikring

- Vurder behov for sikring av tøy.
- Truse bør alltid sikres. Dersom flere truser beslaglegges merkes disse med når de er brukt.
- Ved flekker på klær fotograferes flekken og klærne brettes slik at flekken ikke oversmitter på andre steder av plagget.
- Bilde for å se hevelse eller hudmisfarging etter slag eller andre skademekanisme.
- Inspeksjon og evt. foto av munnhulen ved bloduttredelser etter påtvungen oralsex.
- Det tas prøver for klamydia og gonoré fra munnhulen

- Bilder av kroppen og funn dokumenteres på skisse før prøver tas, for at det ikke skal påføres nye merker.
- Det inspiseres rundt ørene og siden av hodet da dette er naturlige steder å bli holdt ved påtvungen oralsex
- Prøver fra fingre og under negler til pasienten selv om utsatte har dusjet.
- Det tas prøver fra huden der utsatte forteller at hen har blitt berørt, kysset, slikket eller kan ha fått andre kroppsvæsker fra overgriper.

- Løse fibre og hår som kan stamme fra antatt overgriper eller åsted kan samles på post-it lapp
- Lege vurderer og dokumenterer om funn på utsattes kropp er forenlig med det som er kommet frem i forklaringen.
- Fravær av skade, betyr ikke at det ikke har skjedd noe straffbart.

Etter undersøkelsen

- Tilbud om hepatitt vaksine. Gis ved ukjent overgriper og overgriper med kjent rus historikk.
- Evt. nødprevensjon.
- Liste over offentlig oppnevnte bistandsadvokater og hjelp til å opprette kontakte dersom ønskelig.
- Utsatte settes i kontakt med Nok senterene for psykososial oppfølging, evt psykisk helseteam i kommunen.
- Det avtales videre kontroller på gynekologisk poliklinikk for videre vaksinerings, prøvetaking og psykososial oppfølging.

**Vold i nære relasjoner er underlagt kommune-
helsetjenesten.**

håndteres av lokal legevakt tlf. 116 117

Hvor møter pasienten:

- Elverum: Akuttmottaket
- Lillehammer: Gynekologisk sengepost 6A

Hvordan kommer dere i kontakt med oss:

tlf. 06200 eller direkte

- Elverum: tlf. 91 50 62 00/62 43 81 20
- Lillehammer: tlf. 61 27 22 16 eller 94 15 08 94

Sykehuset Innlandet HF

Nok.

TAKK FOR MEG

Nok.

BENSTREKK 10 MIN.